

20 aprilie 2022

Buletin Legislativ

Proprietate intelectuală

1. **Legea nr. 69/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe**

Modificări și completări privind dreptul de autor și drepturile conexe

Legea nr. 69/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe („**Legea nr. 69/2022**”) a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 321 din 1 aprilie 2022. Actul normativ a intrat în vigoare la data de 4 aprilie 2022, cu excepția unui număr redus de prevederi care vor intra în vigoare la 30 de zile, respectiv la 6 luni de la publicare.

Prin Legea nr. 69/2022 sunt transpuse:

- Directiva (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr. 130 din 17 mai 2019 („**Directiva UE 2019/789**”); și
- Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr. 130 din 17 mai 2019 („**Directiva UE 2019/790**”); Directiva UE 2019/790 a stârnit nemulțumirea unor mari platforme online, ca YouTube sau Facebook, care se văd responsabilizate mai mult pentru conținutul pe care îl publică utilizatorii lor, din punctul de vedere al drepturilor de autor.

Această lege are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 dreptul de autor și drepturile conexe.

Prin Legea nr. 69/2022 s-au adoptat, printre altele, măsuri pentru îmbunătățirea practicilor de acordare a licențelor și asigurarea unui acces mai larg la conținut, constând în reguli armonizate care facilitează exploatarea operelor care nu sunt comercializate, extinderea acordurilor colective de licență de către organismele de gestiune colectivă („OGC”) la deținătorii care nu și-au autorizat și nici nu și-au exclus operele din acest mecanism, negocierea acordurilor pentru furnizarea de lucrări pe platforme video la cerere (platforme VoD) și intrarea în domeniul public a reproducerii operelor de artă vizuală la expirarea termenului inițial de protecție.

În plus, s-au introdus măsuri de adaptare a excepțiilor și limitărilor la mediul digital și transfrontalier, care includ excepții pentru extragerea de text și date, utilizarea lucrărilor în activitățile digitale și de predare transfrontalieră și conservarea patrimoniului cultural.

Legea nr. 69/2002 introduce și o serie de măsuri menite să asigure realizarea unei piețe care funcționează bine din perspectiva drepturilor de autor, cum sunt măsurile referitoare la răspunderea pentru utilizarea publicațiilor de presă și a conținutului protejat de către furnizorii de servicii de partajare a conținutului online, precum și furnizarea unui mecanism de ajustare a contractelor pentru remunerarea autorilor și a interpreților.

Modificările aduse Legii nr. 8/1996 urmăresc modernizarea dreptului de autor, ținând cont de creșterea utilizărilor digitale și transfrontaliere ale conținutului protejat.

Principalele modificări și completări aduse Legii nr. 8/1996:

a) **Modificări de ordin terminologic, noțiuni noi sau noțiuni existente detaliate suplimentar:**

Printre noile definiții introduse de Legea nr. 69/2022 menționăm:

- ***Serviciu online auxiliar*** - un serviciu online care constă în furnizarea către public, de către sau sub controlul și responsabilitatea unui organism de radiodifuziune sau televiziune, de programe de televiziune sau radio, simultan cu difuzarea lor de către organismul de radiodifuziune sau televiziune ori în cursul unei perioade definite de timp după această difuzare, precum și a oricărui material care are caracter auxiliar în raport cu această difuzare;
- ***Retransmisie*** - orice retransmitere simultană, nealterată și integrală, alta decât retransmisia prin cablu, pentru recepționarea de către public a unei transmisii inițiale pornind din oricare stat membru de programe de televiziune sau de radio destinate recepționării de către public, în cazul în care o astfel de transmisie inițială este efectuată prin mijloace cu fir sau

fără fir, inclusiv prin satelit, dar nu online. Pentru încadrarea în această noțiune, trebuie îndeplinite două condiții:

- retransmisia să fie efectuată de o altă parte decât organismul de radiodifuziune sau televiziune care a efectuat transmisia inițială sau sub controlul și responsabilitatea căruia a fost efectuată transmisia inițială, indiferent de modul în care partea care realizează retransmisia obține semnalele purtătoare de program de la organismul de radiodifuziune sau televiziune în scopul retransmisiei; și
 - atunci când retransmisia se face printr-un serviciu de acces la internet, aceasta să aibă loc într-un mediu gestionat.
- **Mediu gestionat** - un mediu în care un operator al unui serviciu de retransmisie furnizează o retransmisie securizată unor utilizatori autorizați;
 - **Introducere directă** - un proces tehnic prin care un organism de radiodifuziune sau televiziune își transmite semnalele purtătoare de programe unui organism care nu este un organism de radiodifuziune sau televiziune, astfel încât semnalele purtătoare de programe nu sunt accesibile publicului în timpul transmisiei respective;
 - **Extragere a textului și a datelor** - orice tehnică analitică automatizată care vizează analizarea textului și a datelor în formă digitală pentru a genera informații precum modele, tendințe și corelații, fără însă a se limita la acestea;
 - **Publicație de presă** - o colecție alcătuită în principal din opere literare cu caracter jurnalistic, dar care poate include și alte opere sau alte obiecte protejate, următoarele criterii trebuind să fie îndeplinite:
 - constituie un element individual în cadrul unei publicații periodice sau publicații actualizate regulat sub un singur titlu, cum ar fi un ziar sau o revistă de interes general ori de specialitate;
 - are scopul de a oferi publicului larg informații referitoare la știri sau alte subiecte;
 - este publicată în orice formă de mass-media, scrisă sau online, la inițiativa, pe răspunderea editorială și sub supravegherea unui furnizor de servicii organizat potrivit legii.

Nu reprezintă publicații de presă, în sensul celor de mai sus, publicațiile periodice care sunt publicate în scop științific sau academic, cum ar fi revistele științifice.

- **Editor de publicații de presă** - furnizor de servicii la inițiativa, pe răspunderea editorială și sub supravegherea căruia este publicată, în orice formă de mass-media, scrisă sau online, o publicație de presă în sensul dispozițiilor prezentei legi;
- **Furnizor al unui serviciu online de partajare de conținut** - un furnizor al unui serviciu al societății informaționale, al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este acela de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe care le organizează și le promovează direct sau indirect, spre exemplu, prin utilizarea unor mijloace de promovare țintită, în scop lucrativ.

Nu sunt prestatori de servicii online de partajare de conținut în sensul celor de mai sus:

- enciclopediile online fără scop lucrativ;
 - arhivele educaționale sau științifice fără scop lucrativ;
 - platformele de elaborare și de partajare de softuri cu sursă deschisă;
 - prestatorii de servicii de comunicații electronice;
 - piețele online;
 - serviciile cloud destinate întreprinderilor ori serviciile cloud care le permit utilizatorilor să încarce conținuturi pentru propriul uz.
- **Serviciu al societății informaționale** - un serviciu furnizat în mod normal contra cost, la distanță (adică fără ca părțile să fie simultan prezente), prin mijloace electronice (adică transmis inițial și primit la destinație prin intermediul echipamentului electronic pentru procesarea, inclusiv arhivarea digitală și depozitarea datelor, și care este integral transmis, transferat și recepționat prin cablu, prin unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice) și la solicitarea individuală a destinatarului serviciului (adică furnizat prin transmiterea datelor ca urmare a unei cereri individuale).

b) **Modificări cu privire la obiectul dreptului de autor:**

- În categoria operelor care nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor au fost incluse și materialele rezultate dintr-un act de reproducere a unei opere de artă vizuală, al cărei termen de protecție a expirat, cu excepția cazului în care materialul rezultat din actul de reproducere este original, în sensul că reprezintă o creație intelectuală proprie a autorului.

- O operă sau un alt obiect protejat se consideră că se află în afara circuitului comercial atunci când se poate presupune, cu bună-credință, că întreaga operă sau întregul obiect protejat nu se află la dispoziția publicului prin canalele comerciale obișnuite, după ce s-a depus un efort rezonabil pentru a determina dacă este disponibil(ă) publicului.

c) **Modificări cu privire la conținutul dreptului de autor:**

- În categoria drepturilor patrimoniale, distincte și exclusive, ale autorului s-a inclus și acela de a autoriza sau de a interzice retransmisia operei;
- Au fost introduse prevederi noi cu privire la aplicarea „*principiului țării de origine*”:
 - în vederea aplicării principiului țării de origine, actele de comunicare publică și de punere la dispoziția publicului a operelor sau altor obiecte protejate, prin mijloace cu fir sau fără fir, astfel încât membrii publicului să poată avea acces la acestea în orice loc și în orice moment ales în mod individual, care au loc în cazul furnizării către public a unor programe de radio sau a unor programe de televiziune (programe de știri și actualități; producții proprii finanțate integral de organismul de radiodifuziune), când aceste acte de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului sunt efectuate în cadrul unui serviciu online auxiliar de către sau sub controlul și responsabilitatea unui organism de radiodifuziune, precum și actele de reproducere a operelor sau altor obiecte protejate care sunt necesare pentru furnizarea, accesarea sau utilizarea acestui serviciu online pentru aceleași programe, în scopul exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe relevante pentru respectivele acte, se consideră a avea loc numai în statul membru în care organismul de radiodifuziune își are sediul principal;
 - prevederile de mai sus nu se aplică transmisiilor de evenimente sportive, de opere și alte obiecte protejate incluse în acestea;
 - la stabilirea remunerației pentru drepturile cărora li se aplică principiul țării de origine, părțile iau în considerare toate aspectele serviciului online auxiliar, cum ar fi caracteristicile serviciului, inclusiv durata disponibilității online a programelor furnizate în cadrul serviciului, audiența și versiunile lingvistice oferite; aceste criterii nu exclud calcularea remunerației pe baza veniturilor organismului de radiodifuziune sau televiziune, provenite din activitatea serviciului online auxiliar;
 - aplicarea principiului țării de origine nu aduce atingere libertății contractuale a titularilor de drepturi și a organismelor de radiodifuziune sau televiziune de a încheia acorduri, în conformitate cu

dreptul Uniunii Europene, de limitare a exploatării respectivelor drepturi.

- Cu titlu de noutate, noțiunea de radiodifuzare include transmiterea unei opere sau a reprezentării acesteia, nu numai prin fir, prin cablu, prin fibră optică sau prin orice alt procedeu similar, ci și prin introducere directă;
- Noțiunea de retransmitere prin cablu a fost înlocuită cu noțiunea de retransmisie prin cablu, prin aceasta înțelegându-se (în sensul Legii nr. 69/2022) retransmiterea simultană, nealterată și integrală, prin cablu sau printr-un sistem de difuzare prin unde ultrascurte pentru recepționarea de către public a unei transmisii inițiale sau a retransmisiei ce are loc pe teritoriul național ori, după caz, a unei transmisii inițiale pornind din alt stat membru, prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin satelit, de programe de televiziune sau de radio destinate recepționării de către public, indiferent de modul în care operatorul unui serviciu de retransmisie prin cablu obține semnalele purtătoare de program de la organismul de radiodifuziune sau televiziune în scopul retransmisiei.

d) Modificări cu privire la limitele exercitării dreptului de autor:

Legea nr. 69/2022 introduce o serie de prevederi noi cu privire la **modul în care se pot face reproduceri/extragere de opere și în ce cazuri nu este necesar acordul titularului drepturilor de autor**, după cum urmează:

- Sunt permise, fără consimțământul titularilor de drepturi, reproducerea și extragerea de text și de date efectuate de către organizațiile de cercetare și de instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în scopuri de cercetare științifică, din opere sau alte obiecte protejate, la care au acces în mod legal; copiile operelor sau ale altor obiecte protejate realizate astfel se păstrează cu luarea unor măsuri de securitate adecvate și pot fi păstrate în scopuri de cercetare științifică, inclusiv pentru a verifica rezultatele cercetării; aceste prevederi se aplică și drepturilor sui-generis ale fabricantilor bazelor de date (respectiv dreptului patrimonial exclusiv de a autoriza și de a interzice extragerea și/sau reutilizarea totalității sau a unei părți substanțiale din aceasta, evaluată calitativ sau cantitativ);
- Titularii de drepturi pot să aplice măsuri menite să asigure securitatea și integritatea rețelelor și a bazelor de date în care sunt găzduite operele sau alte obiecte protejate, fără ca astfel de măsuri să excedeze ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv;
- Prin excepție de la dreptul de comunicare publică și dreptul de punere la dispoziția publicului, precum și de la drepturile exclusive ale titularilor dreptului de autor al programelor pentru calculator și ale fabricantilor bazelor de date, sunt permise utilizările digitale ale operelor și ale altor

obiecte protejate, inclusiv în mediul online și cel transfrontalier, în măsura justificată de scopul necomercial urmărit, de obiectivul unic de ilustrare didactică. Condiții:

- utilizarea să aibă loc sub responsabilitatea unei instituții de învățământ, în clădirea acesteia sau în alt loc, ori într-un mediu electronic securizat la care au acces doar elevii sau studenții și cadrele didactice ale instituției de învățământ;
 - utilizarea să fie însoțită de indicarea sursei, inclusiv a numelui autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil;
 - utilizarea să nu urmărească un scop comercial;
 - utilizarea să nu înlocuiască sau să afecteze achiziționarea materialelor destinate pieței educaționale.
- Se exceptează de la dreptul de reproducere, precum și de la drepturile exclusive ale titularilor dreptului de autor al programelor pentru calculator și ale fabricantilor bazelor de date, realizarea de copii ale operelor sau obiectelor protejate aflate în colecțiile permanente ale instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural, în orice format sau pe orice tip de suport, în scopul conservării și în măsura în care este necesar pentru o astfel de conservare;
 - Orice dispoziție contractuală care nu respectă excepțiile prevăzute în prezenta secțiune d) mai sus nu are forță executorie;
 - Prevederile prevăzute în prezenta secțiune d) mai sus se aplică doar în cazuri speciale, cu condiția să nu contravină exploatarea normală a operei sau altui obiect protejat și să nu îl prejudicieze pe autor sau pe titularii drepturilor;
 - Titularii de drepturi care au instituit măsuri tehnice de protecție au obligația de a pune la dispoziția beneficiarilor prevederilor de mai sus mijloacele necesare pentru accesul legal la opere sau la oricare alt obiect al protecției și pot să limiteze numărul copiilor realizate în condițiile aplicării prevederilor de mai sus;
 - Legea nr. 69/2022 mai prevede și că sunt permise reproducerile și extragerile din opere și din alte obiecte protejate accesibile în mod legal în scopul extragerii textului și a datelor; acestea pot fi păstrate atât timp cât este necesar pentru extragerea textului și a datelor; această excepție de la necesitatea obținerii consimțământului titularilor drepturilor se aplică cu condiția ca utilizarea operelor și a altor obiecte protejate să nu fi fost rezervată în mod expres de către titularii de drepturi în mod

corespunzător, cum ar fi mijloace care pot fi citite automat în cazul conținutului făcut public online.

e) **Modificări cu privire la cesiunea drepturilor patrimoniale de autor:**

- Legea 69/2022 prevede că atunci când acordă licențe neexclusive sau își cesionează drepturile exclusive pentru exploatarea operelor sau a altor obiecte protejate, autorii și artiștii interpreți sau executanți au dreptul să primească o remunerație adecvată și proporțională în raport cu valoarea economică a drepturilor autorizate sau cesionate, ținând cont de contribuția la ansamblul operei sau al altor obiecte protejate, sau de exploatarea ei/lor efectivă, precum și de practicile de piață (plata unei sume forfetare poate constitui o remunerare adecvată și proporțională, dacă printr-o clauză contractuală nu s-a prevăzut altfel);
- În acest sens, se ține seama de principiul libertății contractuale și de cel al unui just echilibru între drepturile și interesele părților. Acest principiu nu constituie o interdicție pentru autorii și artiștii interpreți sau executanți de a autoriza utilizările necomerciale sau utilizările gratuite ale operelor sau altor obiecte protejate, realizate prin intermediul licențelor neexclusive;
- Prevederile de mai sus nu se aplică autorilor unui program pentru calculator;
- Autorii și artiștii interpreți sau executanți trebuie să primească din partea succesorilor lor în drepturi sau a părților cărora le-au acordat o licență sau le-au transferat drepturile lor, informații privind exploatarea operelor și a interpretărilor sau execuțiilor lor, în funcție de particularitățile fiecărui sector; în cazul în care aceste drepturi au făcut ulterior obiectul unei licențe, autorii și artiștii interpreți sau executanți sau reprezentanții acestora primesc, la cerere, de la subcontractanți, informații suplimentare în cazul în care primul lor partener contractual nu deține toate informațiile necesare;
- În principiu, obligația stabilită mai sus nu se aplică în cazul în care contribuția autorului ori a artistului interpret sau executant nu este semnificativă având în vedere opera ori interpretarea sau execuția în ansamblu;
- Această obligație nu se aplică nici (i) în cazul contractelor încheiate de către organismele de gestiune colectivă sau entitățile de gestiune independente; (ii) autorilor unui program pentru calculator;
- Conflictele referitoare la obligația de transparență prevăzută mai sus pot face obiectul medierii;

- Cât privește cuantumul remunerației în cazul unei cesiuni de drepturi de autor, s-a menținut prevederea conform căreia remunerația convenită în temeiul unui contract de cesiune a drepturilor patrimoniale se stabilește prin acordul părților, cuantumul remunerației calculându-se fie proporțional cu încasările provenite din utilizarea operei, fie în sumă fixă sau în orice alt mod. Legea nr. 69/2022 vine însă cu prevederi în completare în sensul în care în plus față de remunerația prevăzută anterior, autorul are dreptul de a încasa, prin intermediul organismelor de gestiune colectivă, remunerația convenită din utilizarea reală a operei, dacă în contractul de cesiune nu există clauze contrare. Aceste prevederi vor intra în vigoare începând cu data de 1 mai 2022.
- S-au abrogat prevederile anterioare conform cărora în cazul unei disproporții evidente între remunerația autorului operei și beneficiile celui care a obținut cesiunea drepturilor patrimoniale, autorul poate solicita organelor jurisdicționale competente revizuirea contractului sau mărirea convenabilă a remunerației. Intervenția instanței rămâne însă în continuare o posibilitate când remunerația nu a fost stabilită prin contract, autorul putând solicita organelor jurisdicționale competente, potrivit legii, stabilirea remunerației;
- În absența unor acorduri colective sau a unor contracte colective de muncă, autorii și artiștii interpreți sau executanți au dreptul de a primi o remunerație suplimentară adecvată și echitabilă de la partea cu care au încheiat un contract pentru exploatarea drepturilor lor de la succesorii în drept ai acesteia, atunci când remunerația convenită inițial se dovedește a fi, în mod clar, disproporționat de mică în raport cu toate veniturile nete relevante ulterioare și semnificativ mai mari decât estimările inițiale, obținute din exploatarea operelor ori a interpretărilor sau a execuțiilor; aceste prevederi nu se aplică în cazul contractelor încheiate cu organismele de gestiune colectivă sau cu entitățile de gestiune independente ori în cazul în care autorul sau artistul interpret sau executant este remunerat proporțional cu veniturile nete generate de utilizarea operelor, interpretărilor sau a execuțiilor sale;
- Conflictele referitoare la mecanismul de ajustare a contractelor prevăzut mai sus pot face obiectul medierii;
- Legea nr. 69/2022 introduce reguli noi privind revocarea unei licențe/transferul unor drepturi de autor:
 - astfel, în cazul în care un autor sau un artist interpret sau executant a acordat o licență exclusivă sau și-a transferat în mod exclusiv drepturile în ceea ce privește o operă sau un alt obiect protejat, autorul ori artistul interpret sau executant are dreptul de a revoca integral sau

parțial licența sau transferul de drepturi în caz de neexploatare a respectivei opere sau a altui obiect protejat.

- mecanismul de revocare se aplică ținându-se seama de: (i) aspectele specifice sectoarelor muzical, audiovizual și editorial și diferitele categorii de opere și de interpretări sau execuții; (ii) importanța relativă a contribuțiilor individuale și a drepturilor și intereselor legitime ale tuturor autorilor și artiștilor interpreți sau executanți, afectați de aplicarea mecanismului de revocare de către un autor sau un artist interpret sau executant individual, în cazul în care o operă sau un alt obiect protejat conține contribuția mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți.
- revocarea nu poate fi solicitată înainte de expirarea a trei ani de la data încheierii contractului de licență sau de transfer al drepturilor asupra operelor sau altor obiecte protejate; în cazul operelor din publicațiile cotidiene și publicațiile periodice, acest termen dilatoriu este de un an.
- în vederea aplicării prevederilor de mai sus, autorul sau artistul interpret sau executant notifică persoana căreia i-au fost acordate licențe sau transferate drepturile și stabilește un termen adecvat, dar nu mai puțin de un an, până la care urmează să se exploateze drepturile care fac obiectul licenței sau care au fost transferate; după expirarea termenului stabilit, autorul ori artistul interpret sau executant poate alege să înceteze caracterul exclusiv al contractului;
- prevederile de mai sus nu se aplică: (i) în cazul în care neexploatarea drepturilor este cauzată, în principal, de circumstanțe pe care autorul sau artistul interpret sau executant poate să le remedieze; (ii) în cazul operelor sau altor obiecte protejate dacă aceste opere conțin contribuțiile mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți; (iii) autorilor unui program pentru calculator.
- clauzele contractuale care derogă de la mecanismul de revocare prevăzut mai sus sunt permise doar în cadrul acordurilor sau contractelor de negociere colectivă.
- autorii sau artiștii interpreți sau executanți au opțiunea să înceteze caracterul exclusiv al contractului în loc să revoce licența sau transferul drepturilor, conform mecanismului de mai sus.

f) Prevederi noi cu privire la drepturile patrimoniale ale editorilor publicațiilor de presă:

- În categoria titularilor de drepturi conexe dreptului de autor recunoscuți și protejați au fost incluși și editorii de publicații de presă, pentru propriile publicații de presă.
- Astfel, **editorul unei publicații de presă are dreptul patrimonial exclusiv de a autoriza sau de a interzice utilizarea online a propriilor publicații de presă** de către prestatorii de servicii ai societății informaționale prin:
 - reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloc și sub orice formă, în totalitate sau în parte, precum și stocarea permanentă ori temporară a acestora pe dispozitive de orice natură și în orice formă;
 - punerea la dispoziția publicului, prin mijloace cu fir sau fără fir, prin internet, alte rețele de calculatoare sau prin orice alt procedeu similar, astfel încât acestea să poată fi accesate, în orice loc și în orice moment ales, în mod individual, de către public.
- Aceste drepturi expiră după doi ani de la data de 1 ianuarie a anului care urmează datei în care respectiva publicație de presă a fost publicată;
- Drepturile exclusive ale editorului prevăzute mai sus **nu se aplică în următoarele cazuri:**
 - utilizarea publicațiilor de presă în scop privat sau necomercial de către utilizatori individuali;
 - introducerea de legături către pagini de internet, precum și în cazul raportării în publicațiile de presă a unor simple fapte;
 - utilizarea unor cuvinte individuale sau a unor extrase foarte scurte, de maximum 120 de caractere, dintr-o publicație de presă, în măsura în care nu afectează eficacitatea drepturilor exclusive ale editorului prevăzute mai sus sau nu conduce la înlocuirea publicației de presă sau la determinarea publicului să nu mai acceseze publicația de presă.
- Drepturile patrimoniale exclusive ale editorului unei publicații de presă nu pot fi invocate:
 - împotriva autorilor sau altor titulari de drepturi ale căror opere sau alte obiecte protejate sunt încorporate într-o publicație de presă, drepturile acestora rămânând intacte, astfel încât aceștia să își poată exploata operele și alte obiecte protejate independent de publicația de presă în care sunt încorporate, în condițiile legii și ale înțelegerilor dintre părți;

- pentru a interzice utilizarea de către alți utilizatori autorizați, atunci când dreptul de a încorpora o operă sau un alt obiect protejat într-o publicație de presă a fost acordat pe baza unei licențe neexclusive;
 - în cazul utilizării operelor sau a altor obiecte protejate a căror protecție a expirat.
 - Autorii operelor încorporate într-o publicație de presă au dreptul la o parte corespunzătoare din veniturile pe care le obțin editorii publicațiilor de presă în urma utilizării publicațiilor lor de presă de către prestatorii de servicii ai societății informaționale, ținându-se însă seama de principiul libertății contractuale și de cel al unui echilibru just între drepturile și interesele părților (plata unei sume forfetare putând constitui o remunerare corespunzătoare). Aceste prevederi nu se aplică în cazul editorilor publicațiilor de presă pentru drepturile dobândite în contextul relațiilor de muncă și drepturile cu privire la care au dobândit calitatea de titulari prin moștenire sau cesiune sau în baza unor acorduri individuale (având dreptul cel puțin la o parte din veniturile provenite din drepturile de autor).
 - În cazul în care un autor și-a transferat un drept sau a acordat o licență unui editor de publicații de presă, transferul sau licența respectivă constituie temeiul juridic pentru ca editorul să fie îndreptățit la o parte din compensația pentru utilizarea operelor efectuate în temeiul unei excepții de la dreptul care face obiectul transferului sau al licenței ori în temeiul unei limitări a acestui drept.
- g) Alte modificări cu privire la drepturile conexe dreptului de autor și drepturile sui-generis:
- Printre drepturile patrimoniale exclusive ale artiștilor interpreți sau executanți a fost inclus și acela de a autoriza ori de a interzice retransmisia interpretării sau a execuției fixate;
 - Printre drepturile patrimoniale exclusive ale producătorilor de înregistrări sonore a fost inclus și acela de a autoriza ori de a interzice retransmisia propriilor înregistrări sonore;
 - Printre drepturile patrimoniale exclusive ale producătorilor de înregistrări audiovizuale a fost inclus și acela de a autoriza ori de a interzice retransmisia propriilor înregistrări audiovizuale.

h) Reguli noi aplicabile furnizorilor de servicii online de partajare de conținut (cum sunt platformele gen FACEBOOK, INSTAGRAM etc.)

- Se consideră că furnizorul de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi.
- Un furnizor de servicii online de partajare de conținut trebuie să obțină o autorizație din partea autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor de fonograme și videograme, precum și din partea organismelor de radiodifuziune și televiziune și/sau editorilor publicațiilor de presă pentru a comunica public sau a pune la dispoziția publicului operele sau alte obiecte protejate.
- O astfel de autorizație poate fi obținută, de exemplu, prin încheierea unui contract de licență.
- Autorizația prevăzută mai sus acoperă și actele de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului realizate de utilizatorii serviciilor online de partajare de conținut, atunci când aceștia nu acționează în exercitarea unei activități comerciale sau activitatea lor nu generează venituri semnificative în ceea ce privește actele relevante care fac obiectul autorizației acordate furnizorului de servicii online.
- Important, **exonerarea de răspundere prevăzută de Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic** pentru furnizor de servicii ale societății informaționale (respectiv art. 14 alin. (1) care prevede că furnizorul nu răspunde pentru informația stocată la cererea unui destinatar, dacă este îndeplinită oricare dintre următoarele condiții: (i) furnizorul nu are cunoștință despre faptul că activitatea sau informația stocată este nelegală și, în ceea ce privește acțiunile în daune, nu are cunoștință despre fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația în cauză ar putea vătăma drepturile unui terț; (ii) având cunoștință despre faptul că activitatea sau informația respectivă este nelegală ori despre fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea ori informația în cauză ar putea vătăma drepturile unui terț, furnizorul de servicii acționează rapid în vederea eliminării sau a blocării accesului la aceasta), **nu se aplică atunci când un furnizor de servicii online de partajare de conținut efectuează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului în condițiile prevăzute în prezenta secțiune h).**
- Mai mult, mecanismul de exonerare de răspundere prevăzut la art. 14 alin. (1) din Legea nr. 365/2002 mai sus menționat, precum și cel prezentat mai

jos nu se aplică furnizorilor de servicii care practică sau facilitează pirateria în materia dreptului de autor și drepturilor conexe.

- Furnizorii de servicii online de partajare de conținut au obligația de a obține autorizațiile necesare, iar în cazul în care nu au obținut aceste autorizații aceștia răspund pentru actele de comunicare publică neautorizate, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului a operelor protejate prin drepturi de autor sau a altor obiecte protejate.
- **Prin excepție, furnizorii nu răspund dacă demonstrează că au îndeplinit cumulativ următoarele:**
 - au depus cele mai bune eforturi pentru a obține o autorizație;
 - au depus, în conformitate cu standarde ridicate de diligență profesională din domeniu, cele mai bune eforturi pentru a asigura indisponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate specifice în privința cărora titularii de drepturi au oferit prestatorilor de servicii informații relevante și necesare;
 - au acționat cu promptitudine și eficiență, la primirea unei notificări motivate suficient din partea titularilor de drepturi, pentru a bloca accesul la operele sau alte obiecte protejate notificate sau pentru a le elimina de pe site-urile lor, și au depus cele mai bune eforturi pentru a preveni viitoare încălcări ale acestora în conformitate cu paragraful precedent.
- Pentru a se stabili dacă furnizorul de servicii respectă obligațiile care îi revin potrivit celor de mai sus, se aplică **principiul proporționalității** și se iau în considerare următoarele:
 - tipul, audiența și dimensiunea serviciului și categoria de opere sau alte obiecte protejate încărcate de utilizatorii serviciului;
 - disponibilitatea unor mijloace adecvate și eficiente și costurile acestora pentru prestatorii de servicii.
- Legea nr. 69/2022 instituie reguli mai relaxate pentru furnizorii care au pus la dispoziția publicului din Uniunea Europeană propriile servicii de mai puțin de trei ani și care au o cifră de afaceri anuală mai mică de 10 milioane euro. Astfel, condițiile în cadrul regimului de răspundere se limitează la respectarea cumulativă a următoarelor:
 - au depus cele mai bune eforturi pentru a obține o autorizație;
 - au acționat cu promptitudine și eficiență, la primirea unei notificări suficiente motivate, pentru a bloca accesul la opere și alte obiecte protejate sau pentru a le elimina de pe site-ul lor;

- au depus cele mai bune eforturi pentru a preveni noi încălcări ale operelor și altor obiecte protejate notificate în privința cărora titularii de drepturi au furnizat informații relevante și necesare (această condiție e aplicabilă doar dacă numărul mediu lunar de vizitatori unici a depășit 5 milioane, calculat în cursul anului calendaristic precedent).
- Cooperarea dintre furnizorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi nu trebuie să conducă la împiedicarea disponibilității operelor sau a altor obiecte protejate încărcate de utilizatori, care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări.
- Legea nr. 69/2002 prevede și excepții de la regula de mai sus. Astfel, utilizatorii pot posta liber pe platformele online conținut protejat de drepturi de autor în cazuri în care este vorba despre:
 - citate, critici, recenzii;
 - utilizarea în scopuri de caricatură, parodiare sau pastișe.
- Cooperarea dintre furnizorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi:
 - nu trebuie să conducă la împiedicarea disponibilității operelor sau a altor obiecte protejate încărcate de utilizatori, care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări (cum sunt cele menționate mai sus);
 - nu trebuie să conducă la nicio obligație generală de supraveghere.
- Furnizorii de servicii online de partajare de conținut trebuie să prezinte titularilor de drepturi, la cererea acestora, cu respectarea legislației privind secretul comercial, informații adecvate privind funcționarea instrumentelor și tehnologiilor utilizate de către aceștia în ceea ce privește cooperarea menționată mai sus și, în cazul în care se încheie contracte de licență între furnizorii de servicii și titularii de drepturi, informații cu privire la utilizarea conținutului care face obiectul contractelor.
- Furnizorii de servicii online de partajare de conținut au obligația să instituie un **mecanism eficace și rapid de soluționare a disputelor** care să fie disponibil pentru utilizatorii serviciilor acestora în caz de litigii privind:
 - blocarea accesului la opere sau la alte obiecte protejate încărcate de utilizatori;

- eliminarea de către furnizorii de servicii online de partajare de conținut a operelor sau obiectelor protejate încărcate de utilizatori;
- blocarea accesului la opere sau la alte obiecte protejate încărcate de aceștia sau care au fost eliminate de către furnizorii respectivi.
- Plângerile depuse în cadrul mecanismului prevăzut mai sus sunt prelucrate fără întârzieri nejustificate, iar decizia furnizorului de servicii online de partajare de conținut prin care se blochează accesul sau se elimină conținutul încărcat de un utilizator face obiectul unei analize umane.
- Litigiile menționate mai sus pot fi soluționate prin mediere sau pe cale judecătorească, în condițiile dreptului comun.
- Atunci când titularii de drepturi solicită blocarea accesului la operele lor sau la alte obiecte protejate ale lor sau eliminarea respectivelor opere sau alte obiecte protejate, **aceștia trebuie să justifice în mod corespunzător motivele** care stau la baza cererii lor.
- Furnizorii de servicii online de partajare de conținut au obligația să își informeze utilizatorii, prin intermediul termenilor și condițiilor proprii, că au posibilitatea să utilizeze opere și alte obiecte protejate în temeiul excepțiilor sau limitărilor privind dreptul de autor și drepturile conexe prevăzute în prezenta lege sau dreptul Uniunii Europene.
- Legea nr. 69/2022 instituie și o serie de noi reguli cu privire la **utilizarea de opere în scopuri necomerciale**, printre care menționăm următoarele:
 - în funcție de mandatele din partea titularilor de drepturi, un OGC poate încheia o licență neexclusivă pentru scopuri necomerciale cu o instituție de conservare a patrimoniului cultural pentru reproducerea, distribuirea, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a operelor sau altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial care sunt prezente în colecția permanentă a instituției, chiar dacă nu toți titularii de drepturi vizați de licență au mandatat OGC-ul, cu îndeplinirea următoarelor condiții: (i) OGC-ul să fie, pe baza mandatelor sale, reprezentativ în privința titularilor de drepturi pentru categoria relevantă de opere sau alte obiecte protejate și în privința drepturilor care fac obiectul licenței; (ii) tuturor titularilor de drepturi să li se garanteze egalitate de tratament în ceea ce privește condițiile licenței.
 - sunt exceptate de la dreptul de reproducere, dreptul de comunicare publică și dreptul de punere la dispoziția publicului, utilizările efectuate pentru a permite instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural să pună la dispoziție în scopuri necomerciale opere sau alte

obiecte protejate, aflate în afara circuitului comercial, prezente în colecția lor permanentă, cu îndeplinirea următoarelor condiții: (i) numele autorului sau al oricărui alt titular de drepturi identificabil să fie indicat, cu excepția cazului în care acest lucru se dovedește imposibil; și (ii) astfel de opere sau alte obiecte protejate să fie puse la dispoziție pe site-uri necomerciale.

- titularii de drepturi au dreptul, în orice moment, să excludă efectiv unele opere sau alte obiecte protejate ale acestora ori toate operele sau obiectele protejate de la mecanismul de acordare a licențelor stabilit mai sus, inclusiv după încheierea unei licențe sau după începutul utilizării operelor sau obiectelor protejate respective.
- prevederile de mai sus nu se aplică unor ansambluri de opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial, dacă există dovezi că astfel de ansambluri constau preponderent din:
 - opere sau alte obiecte protejate, cu excepția operelor cinematografice sau audiovizuale publicate pentru prima dată sau, în absența publicării, difuzate pentru prima dată într-o țară terță;
 - opere cinematografice sau audiovizuale ale căror producători își au sediul sau reședința obișnuită într-o țară terță;
 - opere sau alte obiecte protejate ale unor titulari de drepturi resortisanți ai unor țări terțe, în cazul în care, după luarea în considerare a oricărei dovezi ușor accesibile cu privire la disponibilitatea operelor sau a obiectelor protejate respective, în circuitele comerciale obișnuite, nu s-a putut determina un stat membru sau o țară terță, potrivit celor două puncte de mai sus.
- paginile de internet de prezentare și promovare a activității instituțiilor de conservare și punere în valoare a patrimoniului nu reprezintă site-uri comerciale chiar dacă pe aceste pagini se comercializează bilete, abonamente sau suveniruri, dacă acestea aparțin sau vizează activitatea sau serviciile instituției respective.
- licențele acordate în conformitate cu cele de mai sus permit utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituții de conservare a patrimoniului cultural în oricare stat membru al Uniunii Europene.
- utilizările operelor și ale altor obiecte protejate, în temeiul excepțiilor de mai sus, se consideră că au loc pe teritoriul aceluși stat unde își are sediul și instituția de conservare a patrimoniului cultural care recurge la respectiva utilizare.

i) Noi reguli cu privire la drepturile organismelor de radiodifuziune și de televiziune:

- Printre drepturile patrimoniale exclusive ale organismelor de radiodifuziune și de televiziune a fost inclus și acela de a autoriza ori de a interzice, cu obligația pentru cel autorizat de a menționa numele organismelor, retransmisia propriilor emisiuni și servicii de programe de radiodifuziune și televiziune.
- Actele de retransmisie a programelor, realizate de către alți titulari de drepturi decât organismele de radiodifuziune sau televiziune, trebuie să fie autorizate de către titularii care dețin dreptul exclusiv de comunicare către public
- Titularii drepturilor de autor sau ai drepturilor conexe își pot exercita dreptul de a acorda sau de a refuza autorizarea pentru o retransmisie numai prin intermediul unui OGC. Dacă un titular de drepturi nu a transferat gestiunea acestui drept unui OGC, se consideră că OGC-ul care gestionează drepturi din aceeași categorie pentru care operatorul de servicii de retransmisie dorește să obțină drepturi de retransmisie este îndreptățit să acorde sau să refuze autorizarea de retransmisie pentru respectivul titular de drepturi.
- Un titular de drepturi are aceleași drepturi și obligații, decurgând dintr-un acord între operatorul unui serviciu de retransmisie și un organism de gestiune colectivă, ca și titularii de drepturi care au mandatat organismul sau organismele de gestiune colectivă care vor avea dreptul de a acorda sau de a refuza autorizarea de retransmisie. Acesta își poate revendica drepturile respective în termen de trei ani de la data retransmisiei care include opera sa sau alt obiect protejat.
- Prevederile de mai sus nu se aplică drepturilor de retransmisie exercitate de un organism de radiodifuziune sau televiziune asupra propriilor transmisii, indiferent dacă aceste drepturi îi aparțin sau i-au fost transferate de alți titulari de drepturi.
- Dacă un organism de radiodifuziune sau televiziune transmite prin introducere directă semnalele sale purtătoare de programe unui distribuitor de semnale fără ca organismul de radiodifuziune sau televiziune să transmită, el însuși, simultan, respectivele semnale purtătoare de programe direct publicului, iar distribuitorul de semnale transmite respectivele semnale purtătoare de programe către public, se consideră că organismul de radiodifuziune sau televiziune și distribuitorul de semnale participă la un act unic de comunicare publică pentru care trebuie să obțină o autorizare din partea titularilor de drepturi.

- Pentru introducerea directă ce constituie un act unic de comunicare publică, prevăzută mai sus, trebuie obținută autorizarea din partea titularilor de drepturi de către organismul de radiodifuziune sau televiziune pentru radiodifuzare și de către distribuitorul de semnal pentru retransmisie sau retransmisie prin cablu, după caz.
- j) **Modificări și prevederi noi referitor la gestiunea drepturilor patrimoniale de autor și a drepturilor conexe:**
- Părțile care se confruntă cu dificultăți legate de acordarea unei licențe atunci când urmăresc să încheie un acord pentru punerea la dispoziție a unor opere audiovizuale prin servicii video la cerere pot recurge acum la mediere, efectuată de unul sau mai mulți mediatori aleși de părți, în așa fel încât independența și imparțialitatea lor să nu poată fi puse la îndoială.
 - Dreptul de suită a fost scos dintre drepturile pentru care gestiunea colectivă e obligatorie, devenind obiect al gestiunii colective facultative.
 - Se prevede în mod expres faptul că remunerație echitabilă la care au dreptul artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme pentru comunicarea publică și radiodifuzarea fonogramelor publicate în scop comercial sau a reproducerilor acestora, ca obiect al gestiunii colective, trebuie să fie o remunerație unică.
 - S-a introdus prevederi noi cu privire la gestiunea colectivă extinsă. Astfel:
 - sunt supuse gestiunii colective extinse următoarele drepturi:
 - dreptul de comunicare publică a operelor muzicale;
 - dreptul de comunicare publică prin satelit;
 - drepturile de reproducere, distribuire, comunicare publică sau punere la dispoziția publicului a operelor sau altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial;
 - drepturile de reproducere și punere la dispoziția publicului a operelor aparținând editorilor de publicații de presă (aceste din urmă prevederi urmând a intra în vigoare din 1 octombrie 2022).
 - autorizațiile licențe neexclusive acordate de organismul de gestiune colectivă reprezentativ se aplică și pentru titularii de drepturi care nu au acordat mandat sau nu au autorizat respectivul organism de gestiune colectivă, sub rezerva respectării următoarelor garanții:
 - OGC-ul, pe baza mandatelor sale, este reprezentativ pentru titularii de drepturi, categoria relevantă de opere sau alte

- obiecte protejate și pentru drepturile care fac obiectul licenței pentru teritoriul României;
- autorii și titularii de drepturi care sunt membrii OGC-ului reprezentativ, precum și cei care nu sunt membrii acestuia se bucură de egalitate de tratament, în special în ceea ce privește condițiile licenței, accesul la informațiile privind acordarea licențelor și repartizarea remunerațiilor;
 - autorii și titularii de drepturi care nu au autorizat OGC-ul reprezentativ pot exclude de la autorizare toate sau o parte din operele și obiectele lor protejate, printr-o notificare transmisă OGC-ului, atât înainte de încheierea licenței, cât și pe parcursul derulării ei;
 - sunt luate măsuri de publicitate adecvate înainte ca operele sau alte obiecte protejate să fie utilizate în temeiul licenței.
- În termen de 30 de zile de la primirea notificării prevăzute mai sus, OGC-ul trebuie să informeze utilizatorii despre excluderea respectivelor opere și obiecte protejate din repertoriul gestionat, să elibereze licențe noi din care să excludă respectivele opere și obiecte protejate și să actualizeze licențele aflate în derulare până la încheierea termenului de 30 de zile. Excluderea nu afectează remunerațiile convenite autorilor și titularilor de drepturi pentru utilizările realizate în baza licențelor încheiate de organisme de gestiune colectivă anterior primirii notificării.
 - Măsurile de publicitate trebuie să fie adecvate și eficiente, fără ca organismele de gestiune colectivă să fie obligate să informeze fiecare titular de drepturi în parte.
 - În cazurile în care titularii de drepturi nu respectă procedura notificării sau organismele de gestiune colectivă nu respectă măsurile de publicitate, utilizările sunt valabil realizate.
- Organismele de gestiune colectivă au de acum și obligația să comunice publicului, prin mijloace de informare în masă, metodologia/formula de calcul utilizată pentru calcularea remunerației ce revine autorilor sau titularilor de drepturi.
 - Organismele de gestiune colectivă sunt obligate să notifice utilizatorii cu privire la încetarea valabilității autorizațiilor neexclusive cu 30 de zile înainte de termen.

- În caz de întârziere sau neplată a remunerațiilor, organismele de gestiune colectivă sunt obligate să îi notifice pe utilizatori cu un termen rezonabil privind cuantumul datoriei, modalitățile și termenele de plată.
- Penalitățile de întârziere sau, după caz, neplată se calculează exclusiv cu aplicarea dobânzii legale.

k) **Dispoziții tranzitorii:**

Au fost prevăzute dispoziții tranzitorii ce menționează faptul în termen de 90 de zile de la publicarea Legii 69/2022 în Monitorul Oficial al României, organismele de gestiune colectivă sunt obligate să actualizeze autorizațiile neexclusive acordate.

Legea nr. 8/1996 se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

dana.blaer@tuca.ro

Editori

Echipa departamentului de **Proprietate intelectuală** din cadrul **Țuca Zbârcea & Asociații** este formată din avocați și consilieri în proprietate industrială cu o bogată experiență în servicii de asistență și reprezentare juridică oferite societăților naționale și multinaționale pentru protejarea portofoliului de proprietate intelectuală. O componentă semnificativă a practicii noastre o constituie asistența acordată în lupta împotriva contrafacerii produselor, a contrabandei cu produse și a utilizării ilegale a mărcilor înregistrate, în special produse larg consum, cum ar fi țigări, băuturi, alimente și articole de îmbrăcăminte. Totodată, echipa este specializată și în francize, mărci înregistrate și protecția brevetelor din industria farmaceutică și software. De asemenea, experții noștri în proprietate intelectuală asigură în mod constant servicii de asistență juridică în cadrul unor procese de privatizare și tranzacții de tip „private equity”, precum și în preluări comerciale complexe realizate în cadrul procedurilor de insolvență. **Țuca Zbârcea & Asociații** este membră a principalelor organisme și asociații internaționale de profil, precum INTA, WTO, ECTA.

Ciprian Dragomir
Partner
+4 021 204 88 98
ciprian.dragomir@tuca.ro

TUCA ZBARCEA ASOCIATII

Șos. Nicolae Titulescu nr. 4-8
America House, Aripa de Vest, et. 8
Sector 1, 011141, București, România
T + 4 021 204 88 90
F + 4 021 204 88 99
E office@tuca.ro
www.tuca.ro

Acest material informativ are numai un caracter orientativ. Scopul său nu este de a oferi consultanță juridică cu caracter definitiv, care se va solicita conform fiecărei probleme legale în parte. Pentru detalii și clarificări privind oricare dintre subiectele tratate în Buletinul Legislativ, vă rugăm să contactați avocații sus-menționați.